

Stanowisko Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej
w sprawie planów eksploatacji złóż węgla brunatnego na terenie gmin Krobia i Miejska Górka

Niniejsze stanowisko zostało opracowane na podstawie opinii i wniosków kierowanych do Izby przez członków samorządu rolniczego oraz mieszkańców zamieszkujących tereny planowanej eksploatacji złóż węgla brunatnego gmin Krobia i Miejska Górka.

Wiele emocji wśród mieszkańców gmin Krobia (pow. gostyński) i Miejska Górka (pow. rawicki) wzbudziły wykonywane odwierty na polach rolników, mające na celu zbadanie złóż węgla brunatnego. Firma PAK Górnictwo Sp. z o.o. poszukuje nowych złóż węgla, bo te w rejonie Konina i Turku powoli się wyczerpują. Na terenie gmin Krobia i Miejska Górka już dawno stwierdzono pokłady węgla brunatnego. Obecnie trwa ocena ich zasobności, która z reguły poprzedza przemysłową eksploatację złóż.

Gdy do mieszkańców gmin Krobia i Miejska Górka dotarły informacje o planach budowy kopalni odkrywkowej węgla brunatnego, zaczęli protestować, wyrażając przy tym swój stanowczy sprzeciw, zarówno jeśli chodzi o odwierty poszukiwawcze, jak i samą eksploatację złóż.

Wielkopolska Izba Rolnicza, jako ustawowy samorząd rolniczy, od samego początku wspiera działania przeciw budowie kopalni, upatrując w tej inwestycji zagrożenie dla rolnictwa, środowiska, jak i społeczności tego regionu.

Niestety, mimo protestów rolników, odwierty na ich polach postępują, a kolejne pisma Głównego Geologa Kraju i W-ce Ministra Gospodarki podkreślają tezę, że eksploatacja surowców energetycznych leży w interesie państwa (zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego), a złoża węgla kamiennego i brunatnego mają szczególne znaczenie dla polskiej energetyki, opierającej się na tych właśnie surowcach.

Jako samorząd rolniczy, reprezentujący interesy zrzeszonych w nim podmiotów, wnosimy o dogłębne rozważenie wszystkich argumentów "za" i "przeciw" planowanym inwestycjom kopalnianym na terenie gmin Krobia i Miejska Górka.

W naszej opinii górnictwo odkrywkowe węgla brunatnego niesie ze sobą ryzyko negatywnych skutków dla rolnictwa, środowiska, jak i społeczeństwa zamieszkującego te tereny. Szczegółnej oceny zagrożeń i ryzyka należy dokonać dla następujących skutków tej inwestycji:

- powstanie leja depresji wskutek odwadniania odkrywki i obniżenie poziomu wód gruntowych na obszarach przyległych,
- odwodnienie użytków rolnych, wysychanie wód gruntowych, stawów, jezior i rzek w sąsiedztwie kopalni, co powoduje wyraźną niżkę plonów na szerokim obszarze sąsiadującym z kopalnią,
- bezpowrotna degradacja olbrzymiego terenu i obszarów sąsiadujących z odkrywką,
- przekształcenia powierzchni i utrata dużego areału dobrej klasy ziem rolniczych,
- praktyczna likwidacja rolnictwa tego regionu, z dużym potencjałem, tradycjami i produktywnością,
- możliwość niekontrolowanych osuwisk ziemi – zagrożenie dla budynków sąsiadujących z osuwiskiem, zapadanie się dróg, torów kolejowych, straty w drzewostanie,
- dodatkowe zanieczyszczenie i zapylenie powietrza,
- przymusowe przesiedlenia lokalnej społeczności i dramaty z tym związane.
- realnie mało nowych miejsc pracy dla mieszkańców,
- grunty po kopalni trzeba rekultywować, a na nich można dopiero po upływie 30 lat stawiać zabudowę lekką, a po 50 latach cięższą.

Wielkopolska Izba Rolnicza była współorganizatorem kilku spotkań z mieszkańcami gmin Krobia i Miejska Górka na temat planowanej budowy kopalni węgla brunatnego. W toku dyskusji zwrócono uwagę na następujące kwestie:

1. Teren gminy Krobia to teren od pokoleń użytkowany rolniczo, którego kultura nierozzerwalnie związana jest z rolnictwem (tzw. Biskupizna), mający jedno z najlepszych gleb pod uprawy rolne

oraz stanowiący zaplecze surowcowe dla wielu zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego (m.in. ZPO Pudliszki, SM Gostyń, PKM Duda, Cukrownia Gostyń).

2. Krótkowzroczne decyzje ekonomiczne nie powinny przeważać na wartościami historycznymi, społecznymi i kulturowymi.
3. Nie dokonano wystarczających konsultacji z mieszkańcami gminy na temat poszukiwań i wydobywania węgla brunatnego.
4. Mieszkańcy są pełni obaw co do skutków budowy kopalni - całkowitej dewastacji terenu, zaburzenia stosunków wodnych, nieodwracalnej zmiany środowiska, itp.
5. Zatrzymanie możliwości rozwoju gospodarstw rolniczych, związane z ewentualnymi zmianami w planach przestrzennego zagospodarowania terenu.

W nawiązaniu do tych argumentów oraz przeprowadzonych rozmów i konsultacji, pomimo, że nie jesteśmy stroną postępowania koncesyjnego, Wielkopolska Izba Rolnicza, jako ustawowy samorząd rolniczy, którego zadaniem jest dbanie o los rolników i terenów wiejskich wydaje negatywną opinię co do wykonywania dalszych odwiertów i poszukiwania węgla brunatnego, a tym samym budowy kopalni na terenie gmin Krobia i Miejska Górka.

Jako samorząd rolniczy jesteśmy przekonani, że Rząd znajdzie racjonalne rozwiązanie tej kwestii. Apelujemy do wszystkich ośrodków decyzyjnych o zrewidowanie swojego stanowiska i podjęcie działań uwzględniających postulaty samorządu rolniczego oraz lokalnej społeczności.